

Sygn. akt V Ka 107/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach

V Wydział Karny Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jacek Myśliwiec

Sędziowie: SSR del. Katarzyna Gozdawa-Grajewska (spr.)

SSO Sławomir Klekocki

Protokolant: Monika Szymik

w obecności Janusza Smagi Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 2014 r.

sprawy:

K. C. /C./

syna R. i M.

ur. (...) w J.

oskarżonego o przestępstwo z art. 278 §1 kk w związku z art.64 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Żorach

z dnia 23 lipca 2013 r. sygn. akt II K 601/12

I.zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że jako podmiot pokrzywdzony wskazuje (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością;

II.w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III.zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt. V Ka 107/14

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Żorach wyrokiem z dnia 23 lipca 2013r. w sprawie o sygn. akt. II K 601/12 uznał oskarżonego K. C. za winnego występku z art. 278 par. 1 kk w zw z art. 64 par. 1 kk polegającego na tym, że w dniu 19 sierpnia 2012r. w Ż. dokonał zaboru w celu przywłaszczenia pary butów marki (...), zegarka sportowego marki (...) i bokserek męskich marki "(...)" o łącznej wartości 479,97 zł na szkodę sklepu (...) w Ż. przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się w

okresie 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności, będąc uprzednio skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 7 grudnia 2004r. sygn. akt III K 1013/04 za umyślne przestępstwo podobne z art. 281 kk, art. 13 par. 1 kk w zw z art. 280 par. 1 kk oraz art. 280 par. 1 kk i art. 13 par. 1 kk w zw z art. 280 par. 1 kk w zw z art. 11 par. 2 kk na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 8 stycznia 2007r. do 8 stycznia 2009r. i za to na podst. art. 278 par. 1 kk wymierzył mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 63 par. 1 kk na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu okres zatrzymania w sprawie w dniu 20 sierpnia 2013r. Na podstawie art. 230 par. 2 kpk zwrócił dowody rzeczowe opisane w punktach 1-3 i 5 wykazu dowodów rzeczowych Nr I/154/12 – pokrzywdzonemu, to jest (...) Ż. – jako podmiotowi uprawnionemu. Zaś po myśli art. 624 par. 1 kpk zwolniono oskarżonego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Apelację wniósł obrońca oskarżonego i zaskarżył orzeczenie w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił na podstawie art. 438 pkt 2, 3 i 4 kpk:

I. Obrazę przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku tj.

a) Art. 4 kpk poprzez uwzględnienie wyłącznie okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonego,

b) Art. 6 kpk i 7 kpk poprzez ocenę materiału dowodowego w sposób sprzeczny z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, wyrażający się przede wszystkim w przyjęciu, że wartość skradzionego mienia można ustalić w oparciu o oświadczenia pracowników, podczas gdy winny wynikać z dokumentów księgowych pokrzywdzonego,

c) Art. 395 kpk poprzez zaniechanie okazania dowodów rzeczowych na rozprawie,

d) Art. 424 par. 1 kpk:

- poprzez lakoniczne uzasadnienie wyroku i pominięcie wielu istotnych kwestii dla oceny prawidłowości postępowania Sądu I instancji, przede wszystkim brak omówienia kwestionowanej przez obronę zasady ustalenia wartości skradzionego mienia;

- brak wskazania i analizy dowodów, o które obrona wносиła, a które sąd pominął przy ustalaniu podstawy faktycznej oddalając te wnioski dowodowe;

e) art. 170 par. 1 pkt 2, 3 i 5 kpk poprzez oddalenie wniosków dowodowych w przedmiocie ustalenia wartości skradzionych rzeczy.

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, który miał istotny wpływ na jego treść, a wynikający z przyjęcia, iż:

- stopień społecznej szkodliwości nie pozwala na zakwalifikowanie czynu jako wypadku mniejszej wagi z art. 278 par. 3 kk

- pokrzywdzonym jest sklep (...) w Ż. podczas gdy zgodnie z treścią art. 49 kpk pokrzywdzonym jest osoba fizyczna lub prawna, a w tym zakresie nie określono precyzyjnie podmiotu poszkodowanego,

3. rażąco niewspółmierność kary do stopnia winy oraz nieuwzględniającą inne ustawowe dyrektywy wymiaru kary, niezgodną z dyrektywami zamieszczonymi w art. 53 i nast. kk poprzez zaniechanie wymierzenia kary ograniczenia wolności przy zast. art. 58 par. 3 kk lub przy uwzględnieniu kwalifikacji 278 par. 3 kk.

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca oskarżonego wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zarzuty podniesione w środku odwoławczym, sporządzonym przez obrońcę oskarżonego w zdecydowanej większości nie zasługiwały na uwzględnienie. Wbrew jego twierdzeniom, Sąd Rejonowy w Żorach prawidłowo ustalił stan faktyczny w przedmiotowej sprawie w tym również wysokość szkody, nie naruszając przy tym, żadnych norm regulujących przebieg postępowania karnego. W tej sytuacji brak było podstaw do uwzględnienia wniosków apelacyjnych o uchylenie wyroku co w konsekwencji – poza zmianą w określeniu podmiotu pokrzywdzonego - musiało doprowadzić do utrzymania w mocy zaskarżonego wyroku.

Zarzut naruszenia zasady swobody oceny dowodów nie mógł być trafny, gdyż odtworzony przebieg zdarzeń, a konkretnie zachowania oskarżonego w dniu 19 sierpnia 2013r. na terenie sklepu ‘ (...) znajduje oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym. Polemizując z ustaleniami faktycznymi autor apelacji usiłował głównie wykazać , że Sąd I instancji nieprawidłowo ustalił wartość szkody wyrządzonej pokrzywdzonemu, posługując się w tej materii niepełnym materiałem dowodowym i oddalając wnioski dowodowe obrony mające wykazać, że szkoda w rzeczywistości wynosi mniej.

Na wstępie należy podkreślić, że wynikające z art. 7 kpk prawo swobodnej oceny dowodów jest jedną z najistotniejszych prerogatyw sądu, zarzut obrazy tego przepisu może być skuteczny tylko wtedy gdy zostanie wykazane, że sąd orzekający oceniając dowody naruszył zasady logicznego rozumowania nie uwzględnił przy ocenie dowodów wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Takiego uchybienia Sąd Rejonowy w sprawie się nie dopuścił albowiem Sąd ten wskazał dowody, na których oparł ustalenia co do zarzutu, a jednocześnie wskazał przesłanki, którymi kierował się odmawiając wiary dowodom przeciwnym. Sąd Rejonowy ustalił wartość skradzionych przez oskarżonego K. C. przedmiotów na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy i dowodów rzeczowych. Po pierwsze świadek M. G. będący kierownikiem sklepu wskazał precyzyjnie wartość skradzionych rzeczy. Jego zeznania zostały potwierdzone dowodami rzeczowymi tj. opakowaniami po skradzionych produktach, które oskarżony zostawił w sklepie, a na których znajdowały się metki z cenami. Każdy z produktów skradzionych przez oskarżonego na opakowaniu miał naklejoną cenę, oskarżony widział jakiej wartości towar kradnie. W aktach sprawy znajdują się zabezpieczone w dniu 19 sierpnia 2012r. opakowania wraz z cenami. Stąd też niezasadnym jest zarzut obrońcy, że Sąd Rejonowy ustalił wartość szkody wyłącznie na podstawie oświadczeń pracowników sklepu. Sąd prawidłowo ustalił również, że to właśnie cena, ze którą dany towar można kupić w sklepie, jest rzeczywistą szkodą jaką wyrządził pokrzywdzonemu oskarżony kradnąc towar. W doktrynie i orzecznictwie szkodę w prawie karnym należy zawsze rozumieć jako sumę *damnum emergens* i *lucrum cessans* wyrażający się w udaremnieniu powiększenia majątku tj. spodziewanych zysków. Takie poglądy w swoich komentarzach wyrażali wybitni karniści: W. C., A. M., W. D. czy Z. G.. Analogiczne stanowisko wyrażał też wielokrotnie Sąd Najwyższy. Pojęcie „szkody” nie może znaczyć co innego w prawie karnym, a co innego w prawie cywilnym. Prawo cywilne w art. 361 par. 2 kc posługuje się pojęciem szkody ograniczając ją tylko do kwestii majątkowych. Skoro przestępstwem z art. 278 par. 1 kk wyrządza się szkodę o charakterze majątkowym, to szkodę tę należy rozumieć tak jak w prawie cywilnym jako stratę poniesioną w sferze materialnej i jako utratę spodziewanych korzyści. Oczywiście jest, że każdy sklep narzuca marżę na sprzedawanym towarze. Marża ta również wchodzi w zakres wyrządzonej kradzieżą szkody. Stąd też ustalenia Sądu Rejonowego w tym przedmiocie były jak najbardziej prawidłowe. Niezasadny jest również zarzut naruszenia art. 170 par. 1 pkt 2 kpk. Sąd I instancji również słusznie oddalił wnioski dowodowe obrony, które miały na celu wykazywanie za jaką rzeczywistą cenę kupione zostały przez sklep (...) skradzione towary. Okoliczność ta nie miałaby żadnego znaczenia dla ustalenia wartości rzeczywistej szkody, tym samym wniosek zmierzał jedynie do spowodowania przewlekłości postępowania. Dlatego też słusznie i prawidłowo Sąd I instancji oddalił wniosek dowodowy, podał przy tym podstawę prawną , należycie uzasadniając tę decyzję procesową. Nie naruszono także art. 395 kpk. Strony nie wnosiły o okazanie dowodów rzeczowych, a potrzeba dokonania tej czynności z urzędu nie zaistniała, zatem słusznie zaniechano dokonania okazania. Sąd II instancji absolutnie nie akceptuje lansowanego przez obronę poglądu, iż spodziewany zysk nie ma znaczenia dla ustalenia wartości szkody, dzieląc tym samym w pełni ustalenia co do szkody organu I instancji. W istocie Sąd Rejonowy dokonał oceny dowodów w sposób bezstronny, nie przekroczył granic oceny swobodnej, a przy tym uwzględnił zasady wiedzy i doświadczenia życiowego, a swój pogląd na ostateczne wyniki

przewodu sądowego przekonująco uzasadnił w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku. Sąd Rejonowy wskazał dowody, na których to ustalenie oparł i uzasadnił swoje stanowisko.

Niesłusznym jest również zarzut naruszenia art. 4 kpk. Sąd Rejonowy wziął pod uwagę – ferując wyrok – zarówno okoliczności przemawiające na korzyść oskarżonego jak i na jego niekorzyść, czemu dał wyraz w sporządzonym uzasadnieniu wyroku.

Sąd Okręgowy nie dopatrywał się, by uzasadnienie wyroku naruszało art. 424 kpk. Wręcz przeciwnie Sąd Rejonowy w wyczerpujący sposób wskazał i opisał dowody, którym dał wiarę, a którym wiarygodności odmówił, wskazał fakty, które uznał za udowodnione, wyjaśnił podstawę prawną wyroku i przytoczył okoliczności które miały wpływ na wymiar kary. Uzasadnienie wyroku zawiera tok rozumowania Sądu i to taki, że można skontrolować jego słusność i jego zgodność z materiałem dowodowym. W opinii Sądu Okręgowego pisemne motywy wyroku Sądu Rejonowego dają wyczerpującą i pełną odpowiedź na pytanie dlaczego właśnie taki, a nie inny wyrok został wydany. A tylko w przeciwnej sytuacji wyrok Sądu I instancji mógłby zostać uchylony jako niedający się do przeprowadzenia kontroli odwoławczej. Z taką sytuacją nie mamy do czynienia w niniejszej sprawie.

Apelacja obrońcy zmierzała również do wykazania, że Sąd I instancji niesłuszenie nie przyjął w kwalifikacji prawnej przypisanego oskarżonemu czynu wypadku mniejszej wagi. Jednakże i w tym przypadku Sąd II instancji uznał, że przyjęty opis czynu i kwalifikacja prawna przez sąd meriti jest zasadna. „O wypadku mniejszej wagi, o którym mowa w art. 278 par. 3 kk nie świadczy tylko wartość przedmiotu czynu, trzeba mieć na uwadze szczegółową analizę okoliczności towarzyszących zachowaniu się sprawcy, w tym między innymi odnośnie uprzedniego usunięcia przez niego zabezpieczeń na towarze (...), a także uprzedniej karalności oskarżonego(...)”. Tak wypowiedział się Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 22 grudnia 2010r. sygn. akt. II KK 279/10, LEX 686678. Sąd Rejonowy obszernie wskazał dlaczego przyjął kwalifikację z art. 278 par. 1 kk w zw z art. 64 par. 1 kk. Sąd Okręgowy podziela pogląd Sądu Rejonowego, iż w sprawie brak jest przesłanek do zastosowania konstrukcji „wypadku mniejszej wagi” Oskarżony skradł nie jeden ale 3 produkty. Celem usunięcia zabezpieczeń z premedytacją wszedł do przebieralni tam zdjął opakowania, usunął zabezpieczenia, zmienił buty, a następnie opuścił sklep. Było to zaplanowane działanie. Nie uczynił tego, bo był w potrzebie (np. rozpadły mu się stare buty i potrzebował nowych nie mając pieniędzy by je zakupić) ale po to, by następnie rzeczy te sprzedać przypadkowej osobie. Zachowanie oskarżonego nosi w sobie spory ładunek ujemnej społecznej szkodliwości. Biorąc zaś pod uwagę fakt, iż czynu dopuścił się w warunkach recydywy trudno przyjąć i wykazać, że zachowanie oskarżonego stanowi wypadek mniejszej wagi. Powołując się jeszcze raz na wskazane wyżej orzeczenie Sądu Najwyższego niska wartość szkody nie jest jedynym wyznacznikiem „wypadku mniejszej wagi”.

Odnosząc się do orzeczonej kary należy przyjąć, że wymierzona została przez Sąd I instancji po rozważeniu szeregu okoliczności mających wpływ na jej wymiar. Nie można uznać jej za rażąco surową, a wręcz przeciwnie wymierzona kara 4 miesięcy pozbawienia wolności oscyluje wokół dolnego ustawowego progu zagrożenia za przestępstwo z art. 278 par. 1 kk, który to występki jest przecięt zagrożony karą od 3 miesięcy do 5 lat pozbawienia wolności. Sąd I instancji wziął pod uwagę okoliczności łagodzące i obciążające i należycie je uwzględnił przy wymiarze kary pozbawienia wolności. Sąd podkreślił w pisemnych motywach wyroku w jaki sposób na rodzaj i wysokość kary wpłynął stopień zawinienia oskarżonego i stopień społecznej szkodliwości jego czynu oraz jego wielokrotna uprzednia karalność w tym również za przestępstwa przeciwko mieniu oraz działanie w warunkach powrotu do przestępstwa. W tym kontekście orzeczona kara jest karą sprawiedliwą, która winna stanowić dla oskarżonego dostateczną dolegliwość i wdrożyć go w przyszłości do przestrzegania porządku prawnego. Prawidłowo też Sąd Rejonowy uznał, iż w sprawie nie istnieje możliwość zastosowania instytucji warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności. Dobrodziejstwo tej instytucji może znajdować tylko i wyłącznie zastosowanie gdy kara z warunkowym zawieszeniem spełni wobec sprawcy swe cele w szczególności zapobiegnie powrotowi sprawcy na drogę przestępstwa. Nie ulega wątpliwości, że w sytuacji gdy sprawca był uprzednio 4-krotnie karany za występki przeciwko najróżniejszym dobrom prawnym, kara bezwzględna pozbawienia wolności będzie adekwatna do wagi czynu, osoby sprawcy i poczucia społecznej sprawiedliwości. Słusznie Sąd Rejonowy przyjął, że w sprawie nie zachodzą warunki do zastosowania dobrodziejstwa instytucji art. 58 par. 3 kk. Przepis ten co prawda umożliwia sądowi orzeczenie kar wolnościowych

jednakże w niniejszej sprawie orzeczenie czy to kary grzywny, czy też kary ograniczenia wolności nie byłoby słuszne. Po pierwsze oskarżony, nie miał dochodów zatem nie mógłby uiścić kary grzywny, natomiast jego uzależnienie opiatowe (obecnie oskarżony leczy się z tego uzależnienia) wydaje się uniemożliwiać wykonywanie kary ograniczenia wolności. Sąd wymierzając krótkoterminową karę bezwzględnego pozbawienia wolności ocenił ją przez pryzmat ogólnej dyrektywy wymiaru kary określonej w art. 53 kk i doszedł do słusznego przekonania, że kara właśnie w takim wymiarze jest właściwa dla osiągnięcia wobec K. C. celów kary. Zmiana w zakresie kary przez sąd odwoławczy jest dopuszczalna tylko wtedy gdy ocena okoliczności popełnionego występku jest tak błędna że nie może się ostać. Rażąca niewspółmierność kary o jakiej mowa w art. 438 pkt 4 kpk zachodzi bowiem tylko wówczas gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć wpływ na wymiar kary można przyjąć, że zachodzi wyraźna dysproporcja pomiędzy sumą kar zasadniczych i środków karnych orzeczonych przez Sąd I instancji, a karą jaką należałoby sprawcy wymierzyć w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw sądowego wymiaru kary określonych w art. 53 kk. (tak też Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 30 września 2010r. sygn II Aka 266/10)

Sąd odwoławczy uznał natomiast za słuszny zarzut apelacji, iż w przypisanym oskarżonemu zarzucie błędnie określono podmiot pokrzywdzony. Rzeczywiście bowiem pokrzywdzonym w procesie karnym może być albo osoba fizyczna albo osoba prawna, ewentualnie instytucja samorządowa, państwowa lub społeczna. (art. 49 par. 1 i 2 kpk) Sklep (...) w Ż. nie ma osobowości prawnej. Taką osobowość ma natomiast (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.. Wynika to z centralnej informacji Krajowego Rejestru Sądowego. Stąd też w tym przedmiocie należało dokonać zmiany w punkcie I wyroku i prawidłowo określić osobę prawną na szkodę, której oskarżony C. dopuścił się występku.

Z tych też względów, nie dzieląc pozostałych zarzutów stawianych zaskarżonemu rozstrzygnięciu i uznając orzeczenie Sądu Rejonowego w Żorach za słuszne, Sąd Odwoławczy utrzymał w pozostałym zakresie w mocy zaskarżony wyrok nie znajdując podstaw do jego uchylecia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Zaś po myśli art. 624 par. 1 kpk zwolniono oskarżonego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych. Oskarżony bowiem przebywa obecnie na leczeniu w Ośrodku (...) dla Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych w C..